

Sygn. akt I CZ 31/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa T.-B. Spółki jawnej A. S., J. H.,

J. H. w likwidacji w K.

przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji A. P. S.A.

w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 2 kwietnia 2015 r.,

zażalenia strony powodowej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 19 września 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 września 2014 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powódki T. – B. spółki jawnej A. S., J. H., J. H. w likwidacji w K., w sprawie przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji A. P. SA w W . o zapłatę.

W zażaleniu na to postanowienie pełnomocnik procesowy powódki wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, że na postanowienia sądów niższej instancji w przedmiocie zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego (art. 394¹ k.p.c.). Jednak takie postanowienie może zostać skontrolowane pośrednio, w ramach rozpoznania zażalenia na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną wskutek nieuiszczenia należnej opłaty, jeżeli w zażaleniu zostanie sformułowany wniosek na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. W niniejszej sprawie żaląca uczyniła zadość wskazanemu wymaganium, podniesione zarzuty podlegają zatem rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy.

W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że koszty dochodzenia przed sądem roszczeń związanych z prowadzoną działalnością stanowią koszty, które strona musi uwzględniać w racjonalnym planowaniu swoich wydatków (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2013 r., V CZ 2/13, niepubl.). W procedurze planowania wydatków związanych z działalnością gospodarczą podmioty prowadzące tę działalność, przewidując realizację swoich praw przed sądem, powinny uwzględniać także konieczność posiadania środków na prowadzenie procesu sądowego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2013 r., IV CZ 144/12, niepubl.). Przy ocenie prawnej zagadnienia nie można również pominąć, że zgodnie z art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. „o kosztach sądowych w sprawach cywilnych” (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r., Nr 90 poz. 594 ze zm. dalej jako: „u.k.s.c.”) sąd może przyznać zwolnienie od kosztów

sądowych w razie wykazania, że strona nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Przepis nie wskazuje w jaki sposób należy wykazać tą okoliczność, jednak w orzecznictwie przyjmuje się, że można tego dokonać przedstawiając jakiegokolwiek dokumenty, które pozwalają określić jej sytuację majątkową, np. bilans roczny, sprawozdanie finansowe, wyciągi z kont bankowych, raporty kasowe, deklaracje podatkowe, umowy kredytowe i pisma banku oceniające zdolność kredytową, dokumenty stwierdzające obciążenie nieruchomości hipoteką a ruchomości zastawem, dokumenty stwierdzające wysokość zobowiązań (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2007 r., V CZ 106/07, niepubl.).

Mając powyższe na względzie nie można przyjąć, że zaskarżone postanowienie narusza przepisy k.p.c. Sąd Apelacyjny zasadnie pokreślił, że żaląca poprzestała na przedstawieniu jednego dokumentu czyli oświadczenia majątkowego spółki. Ponadto, mimo wezwania, w toku postępowania nie przedłożono oświadczenia majątkowego jednego ze współników. Uzyskane w ten sposób informacje są niepełne i nie pozwalają na przyjęcie nieistnienia możliwości wygosparowania jakichkolwiek środków i pokrycia chociaż części kosztów sądowych (1/10 opłaty sądowej). Nie bez znaczenia jest również okoliczność, że w toku wieloletniego procesu sądowego żaląca uzyskiwała zwolnienie od obowiązku ponoszenia opłat sądowych, co już oznaczało wymierną ulgę i powinno umożliwić wygosparowanie chociażby części środków na pokrycie opłat sądowych należnych w toku dalszego postępowania.

Z tych względów, skoro zażalenie okazało się niezasadne, należało orzec jak w sentencji.